

Pinnar och bad – James och Scot har dunderkul! Foto Nilla Lundwall

Ursprung:
Irland

Mankhöjd:
hane 46–48 cm,
tik något lägre.

Vikt:
hane 18–20,5 kg,
tik något lättare

Päls:
Mjuk och vetefärgad
klippis i terrierfrisyr

Wheaten terriern utvecklades hos irländska torpare och småbönder som behövde en tålig gårdshund i behändig storlek för att jaga råttor och grävling samt hjälpa till med lite av varje.

Efter en grytjakt på grävling 1932, beslöt jaktprovsdomarna att arbeta för att de energiska vetefärgade terrierna skulle bli godkända som en egen ras.

På senare tid har i stället de sociala egenskaperna gjort wheaten terriern känd och uppskattad i hela världen!

www.swtk.se

Irish softcoated wheaten terrier, eller wheaten terriern kort och gott kommer från enkla förhållanden hos torpare på den irländska landsbygden. Men som så många andra på den gröna ön, är denna hund oftast utrustad med ett synnerligen gott självförtroende och mycket charm, vilket gjort den populär i många länder runt om i världen.

Egenskaper

Detta är dessutom en företagsam och ibland ganska självständig terrier med egna idéer. Ägaren bör sålunda ha pondus, envishet och – inte minst

viktigt – sinne för humor för att kunna uppskatta sin fyrbenta vän efter förtjänst.

Lättlärd på gott och ont

En wheaten terrier kan lära sig nästan vad som helst och bli en riktigt allsidig kompis. Här finns anlag och intresse för agility, jakt, spår, vallning och mycket annat.

På lydnadskurser är wheaten terriern ofta antingen klassens stjärna eller en glad men ganska ostyrig spelevink. Och det beror nog främst på ägaren vilketdera det blir!

Syskonlek: Lambo och Lexie i full fart! Foto Ingrid Melin

Rasens utveckling i Sverige

Donna och Khan gillar att bada - utomhus! Foto Nilla Lundwall

Wheaten terriern blev godkänd som ras av den irländska kennelklubben 1937. Därefter spred rasen sig även till andra länder, främst England. Till Sverige kom den första wheaten terriern 1965, men rasen förde en blygsam tillvaro under de första 20 åren.

De flesta hundar som användes i avel kom till en början från Finland, där aveln i hög grad byggde på engelska import. Men i och med USA-importerade Ch Lontree Lucky Stars ankomst 1984, tog intresset för rasen fart även bland svenska uppfödare. Denna hund kom att få stor genomslagskraft inom avelsarbetet i Norden, och följdes snart av flera andra inflytelserika USA-importer. Rasen ändrade utseende från den lite tunga, engelska typen till en mindre, kortare och mera elegant hund. Dessa hundar presenterades dessutom ofta med

utfönad päls och ganska stramt klippt frisyri vilket kanske förtog känslan av "moderat och utan överdrift" men istället bidrog till att rasen fick ett mera distinkt terrierutseende. Päls av denna typ brukar populärt kallas "amerikansk" eller "tjockpälsad".

Under 80- och 90-talen importerades hundar även från andra länder än USA, inte minst från rasens hemland Irland. Merparten av dessa irländska hundar såldes som sällskapshundar och endast ett mindre antal visades på utställningar och användes i avel. Några av de importerade hundarna från Irland har dock fått stor betydelse inom aveln såsom Ch Ballysax Bruno, Ch Maroc Inishkea och Maroc Na Sionna. Dessa hade alla den tunnare, silkiga päls som populärt kallas "irländsk" eller "tunnpälsad".

Sedan gränserna öppnades till stora delar av Europa för svenska hunduppfödare i mitten av 90-talet, har

utbytet mellan Sverige och andra länder ökat dramatiskt. Från Tyskland kom Ch Wheaten Rebel's Lucky Luciano och Ch Wheaten Rebel's Rock Me Ruby som idag tillhör de hundar som fått flest barnbarn i Sverige. Även under senare år har samarbetet med framför allt Tyskland, Irland och Finland varit stort, med såväl import som parningsresor.

"Till Sverige kom den första wheaten terriern 1965, men rasen förde en blygsam tillvaro under de första 20 åren."

Under 2000-talet har svenska uppfödare faktiskt exporterat betydligt fler wheaten terrier än de importerat. Många kunder finns i våra nordiska grannländer, men avelsdjur har exporterats över hela jordklotet. Dessa har förstås inte bara använts i avel utan har även blivit framgångsrika på utställningar; svenskfödda wheaten terrier har sålunda vunnit Best In Show i exempelvis Australien och Kanada, AOM (Award Of Merit) på den prestigefyllda Montgomery-utställningen i USA, och reservcertifikat på den lika prestigefyllda Crufts-utställningen i England.

Många utländska utställningsdomare på besök i Sverige har också sagt att de svenska wheaten terrierna tillhör de förnämsta i världen!

Tre sovande valpar. Foto A-L Cervin

Sixten åker bil. Foto Karin Wiktorsson

Rasen här och nu!

Hälften av alla wheaten terrier i avel mentalbeskrivs, Elisabets Sally är minsann inte rädd för några spöken.

Förutom att vara en ren sällskapshund, finns det även framgångsrika wheaten terrier inom lydnad, agility och bruksgrenarna, liksom godkända räddningshundar, eftersökshundar och jakthundar.

Arbetande wheaten terrier finner vi också inom äldre- och handikappomsorgen. Kanske är det kombinationen av blond, vänlig utstrålning och stort intresse för människor som, tillsammans med charm och clowneri, fått wheaten terriern att bli så omtyckt.

Glädjande nog är wheaten terriern en jämförelsevis sund ras enligt den stora Agria-studien om dödsfall respektive veterinärvård för försäkrade hundar. Faktum är att livförsäkrade wheatentikar i genomsnitt varit 9,8 år när ägaren anmält dödsfall medan

Trulsa älskar agility! Foto B Rosenlund

medelåldern för tikar ur alla raser tillsammans bara är 7,0 år. Även wheatenhanarna blir nästan två år äldre än genomsnittshunden, 8,5 år jämfört med 6,6 år för alla raser. När det gäller första veterinärbesöket (av sådan omfattning att hundens försäkring betalat ut ersättning) är en wheaten terrier drygt ett år äldre än hundar av övriga raser.

Nästan alla wheaten terrier höftledsröntgas och ställs ut innan de används i avel, och hälften blir även mentalbeskrivna. HD-röntgen, utställning och mentalbeskrivning är förstås något som även många rena sällskapshundar genomgår, vilket i sin tur genererar viktiga data för värderingen av avelsdjur och avelslinjer. Rasklubben har dessutom satt upp rekommendationer för hanhundsanvändningen så att ingen hanhund ska få alltför stort inflytande. Den genomsnittliga inavelsgraden har under de senaste åren hållit sig kring 1%.

Stabilt intresse för rasen

Under sista halvan av 80-talet och hela 90-talet ökade rasen kraftigt. Efter att länge ha legat kring 600 har registreringsciffrorna i stället sjunkit på senare år, och var 2012 nere på 307 nyregistreringar. Trots detta, finns det fortfarande ett stabilt intresse för rasen, och många är de valpköpare som köper sin andra och kanske t.o.m. tredje wheaten! Icke desto mindre är den kraftiga nedgången problematisk för

uppfödarna, och det blir allt viktigare att bibehålla en genetisk mångfald i rasen så att framtida problem med höjd inavelsgrad och matadoravel kan undvikas.

"Kanske är det kombinationen av blond, vänlig utstrålning och stort intresse för människor som, tillsammans med charm och clowneri, fått wheaten terriern att bli så omtyckt."

Just nu finns det drygt ett 60-tal aktiva uppfödare, varav några varit med ända sedan 70- eller 80-talet, som t ex Honeyrags (Lihl och Sandra Hellsing) och Villa Rosas (Kickie och Christer Norrby) men merparten är förstas betydligt färskare.

Rasklubben instiftade nyligen ett uppfödarpris, som hittills tilldelats kennlarna Windisle (Stig Juréen), Extra's (Nilla Lundwall), Cameron (Heléne Hulthén och Maria Söderqvist), Allaflox (Gun Werlemark) och Tejarpsdalens (Anita och Peter Lindahl).

Fyra kennlar har under årens lopp tilldelats Svenska terrierklubbens uppfödarpris: Brösing's (Ingrid Olsen), Lakkas (Hilde Nybom), Seamrog (Tina och Thomas Uneholt) och Extra's. Lakkas har nyligen även tilldelats Hamiltonplaketten.

Avelsmål och bedömning

Vill du verkligen inte leka med mig och min boll, undrar Jippie. Foto Nilla Lundwall

De svenska uppfödarna har haft – och har fortfarande – delade meningar om hur rasen ska se ut, främst beträffande pälsen. Under senare tid har dock samarbetet mellan uppfödarna förbättrats, och rasklubbens uppfödarmöten är vanligen mycket välbesökta. Samtidigt har allt fler uppfödare fokuserat sitt avelsarbete på att få fram vackra pälsar med mycket glans oavsett grundtyp av päls. Dagens vuxna hundar har alltså gått från den ulliga, utfönade och formklippta typen som syntes i ringarna under 80- och 90-talet, till en mera "naturlig" terrier med riklig, vågig eller löst lockig och blank päls.

Annies motto är "alltid redo".
Foto Nilla Lundwall

I det flesta hundraser kan pälsarna variera men håller sig ändå inom rasstandarden. På samma sätt är det med vår ras. Inom SWTK anser vi därför att det är viktigt att vi börjar sätta typ, helhet och konstruktion i fokus så att vi inte tappar dessa aspekter i jakten på en alltför snävt definierad "perfekt päls". Vi tycker att våra uppfödare redan har lyckats mycket bra med att få fram rastypiska pälsar och nu känner vi att det stora flertalet hundar håller sig inom ramen för vad som är bra pälsar för rasen. Vilket vi är både stolta och glada över!

Pälsen utvecklas med åldern

I rasstandarden står det att pälsen inte är färdigutvecklad innan tre års ålder. Det är med andra ord viktigt att domare som dömer wheaten terrier hör sig för om hundens ålder, samt inte lägger alltför stor vikt vid pälskvaliteten i junior- och unghundsklasserna. På junior- och unghundar kan pälsen nämligen vara både sträv och tunn, eller ullig och stå rakt ut. Men dessa hundars pälsar är långt ifrån färdigutvecklade.

Om det däremot kommer in en hund i championklass med övervägande sträv eller mycket tunn päls så är detta inte korrekt enligt rasens standard, även om det här som finns på hunden är väldigt blankt. Likaså är det inte ok om en vuxen hund har mycket ullig päls som står rakt ut från kroppen och inte faller i vågor.

Under rubriken "Wheatenterriern i olika åldrar" visar vi bilder på två olika hundar och deras pälsutveckling från valpårder (åtta veckor), när pälsarna kan se mycket olika ut, till vuxen ålder (tre år) när pälsarna är färdigutvecklade och då båda hundarna ligger väl inom ramen för rasstandarden.

"Dagens vuxna hundar har alltså gått från den ulliga, utfönade och formklippta typen som syntes i ringarna under 80- och 90-talet, till en mera "naturlig" terrier med riklig, vågig eller löst lockig och blank päls."

Avelsarbetet

Inga hundraser står helt stilla i sin utveckling, så heller inte wheaten terriern. Ibland diskuteras om denna utveckling har inneburit att typen förändrats på ett oacceptabelt sätt sedan rasgodkännandet på 1930-talet. Om detta kan man förstås alltid ha olika åsikter. Men wheaten terriern har nog ändå förändrats mindre än flera andra raser under samma tidsperiod.

På hela taget tycker vi att de svenska wheatenuppfödarna har all anledning till att vara stolta över sina insatser för att både bevara och varsamt utveckla denna charmiga hundras.

Wheatenterriern i olika åldrar - Vi följer två tikar från valp till vuxen hund

Foto Heléne Hulthen, Nilla Lundwall, Krister Ohlander Lindblom, Sandra Träff och Christina Uneholt

Här ser vi en 8 veckors valp med den tjockare typen av päls. Pälsen är mjuk och blank och kan ha mycket svart i toppen på hårstråna. Pälsen på nosen kan vara helt svart, och likaså på öronen. När man tittar i botten på hårstrået ska det vara vetefärgat, annars finns det risk att den vuxna hunden får sotig päls.

Och här ser vi en 8 veckors valp med den tunnare typen av päls. Den här varianten av päls är många gånger mycket sträv (valpen kan ibland se ut som en irländsk terrier). Även här kan valparna ha mycket svart i topparna på pälsen, samt ha svart skägg och svarta öron.

Här är hunden nio månader. Alla svarta toppar är försvunna och även det mesta i skägget och på öronen. De flesta hundar som får en bra vuxenpäls har, som denna hund, en päls som faller i fina vågor och som ej står rätt ut från kroppen. Så här ser pälsen ut fram till ca 12 månaders ålder.

Här är hunden nio månader gammal. Pälsen har blivit av med det svarta och en del strävt hår har försvunnit men långt ifrån allt. (Det hela fungerar lite som på en strävhairig ras som man klipper, ju mer man klipper desto mjukare blir pälsen.)

Här ser ni samma hund 16 månader gammal. Detta är den period då de flesta hundar har sämst päls. Hunden är mycket ljus i färgen och den har blivit ullig vilket gör att pälsen står mer ut från kroppen och inte faller i fina vågor. Men redan på den här bilden kan man se att pälsen börjat ändra sig uppe på huvudet och en liten bit ner på nacken. Färgen börjar nämligen komma tillbaka igen, dvs man ser att huvud och hals är lite mörkare i färgen jämfört med bakkroppen och rumpen. Det är stor variation i hur glansig pälsen är vid den här åldern.

Här är hunden 17 månader och nu har i stort sett allt strävt hår försvunnit. Pälsen är mycket ljus, precis som på hunden till vänster. Nu har pälsen blivit rikligare, och just denna hund har jämförelsevis mycket päls för åldern. En del vuxna hundar har inte så här mycket päls ens vid tre års ålder och det är alltså inte rätt; pälsen ska vara riklig vid vuxen ålder. Färgen börjar även på denna hund att komma tillbaka lite på huvud, front och nacke och man ser tydligt att vågor har börjat utvecklas i pälsen.

Här är hunden tre år gammal. Den har fått sin vuxna päls. Nu är pälsen blank, vågig och även färgen är tillbaka. Hunden har fått en fin jämn vetefärg och vackert vågig men ej "krullig" päls. Denna hund är i perfekt pälscondition.

Här ser vi en vuxen hund med riklig och vågig päls i perfekt condition. Denna hund har även fått tillbaka sin färg. Observera att pälsen får vara vågig eller lockig men inte krullig, samt att alla färgnyanser från ljus till mörkt vete är tillåtet.

Wheatenterrierklubben

James spanar i vassen. Foto Nilla Lundwall

Rasklubbsarbetet

Rasklubben heter Svenska Wheaten Terrier Klubben (SWTK), och har omkring 1100 medlemmar. I en nyligen genomförd enkät, fick medlemmarna betygsätta olika aktiviteter.

Klubbtidningen *Wheatenbladet* (inklusive en årsbok med bilder på alla årets vinnare i utställningsringar och på tävlingsbanor) och hemsidan www.swtk.se fick mycket uppskattning, liksom alla de aktiviteter (t ex klippkurser, utställningar och klubbmästerskap i agility, lydnad, rallylydnad och viltspår, mentalbeskrivningar) som anordnas av de olika regionstyrelserna runt om i landet.

Varje år anordnas ett eller oftare två uppfödarmöten. Då presenteras data om det samlade avelsarbetet i rasen, och dessutom bjuds olika föredragshållare in för att berätta om ämnen av vikt för avel och uppfödning.

I samband med Världsutställningen i Stockholm 2008 ordnade SWTK ett internationellt uppfödarseminarium varvid representanter från Australien, Danmark, England, Finland, Holland, Irland, Norge, Ryssland, USA och Sverige berättade om rasen i sina respektive länder. Presentationerna tog upp exempelvis antal nyregistreringar, rasklubbsarbete, utvärdering av avelsmaterial, krav och rekommendationer från rasklubben,

hälsoläget etc. Evenemanget var mycket uppskattat och presentationerna finns i form av powerpoint-filer samt faktablad på SWTK:s hemsida, se även

<http://www.wheatenbreedersgroup.com>

Vill ni veta mer om rasen och avelsarbetet i Sverige?

Styrelsen och avelsrådet har nyligen, i samarbete med uppfödarna runt om i landet samt medlemstidningens layoutansvarig, hjälpts åt med att färdigställa den andra upplagan av RAS, se:

www.swtk.se/swtk_2/flik4/dokument/Low_Ras_2011-15.pdf

Medlem i Svenska Wheaten Terrierklubben

Svenska Wheaten Terrierklubben (SWTK) är en rasklubb inom Svenska Terrierklubben. Vårt mål är att bevara och utveckla rasens specifika egenskaper och att sprida kunskap om dessa härliga hundar och deras beteende, fostran, utbildning och vård.

Inom rasklubben ordnar vi olika aktiviteter med allt från valpkurser, klippkurser, wheatenpromenader, till utbildning och träning i t ex viltspår, rallylydnad, agility mm. Vi arrangerar 4-5 rasklubbsutställningar varje år, varav en är officiell, samt klubbmästerskap i agility, lydnad, rallylydnad och viltspår.

Dessutom får du tidskriften *Wheatenbladet* hem i brevlådan fyra gånger per år. Tidskriften är klubbens stolthet och vi vågar säga att *Wheatenbladet* innehåller

något för alla, allt ifrån vardagshistorier, faktaartiklar, tips och råd, aktuella aktiviteter till tävlingsresultat och uppgifter om rasens utveckling. Som medlem i SWTK får du också klubbens innehållsrika årsbok med sammanställning av det gångna årets avelsverksamhet, vinnande hundar och mycket mer.

Medlemsavgifter:

Fullbetalande medlem 230:-/år
Familjemedlem 70:-/år

Du hittar information om klubben och hur du blir medlem på vår hemsida

www.swtk.se

På hemsidan kan du också hitta information om rasen, var och när det finns valpar, kalender med aktiviteter och mycket mer.